

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА 2022. ГОДИНУ**

Бања Лука, фебруар 2023. године

САДРЖАЈ

I	УВОД	3
II	ЗАКОНОДАВНИ ДИО	4
III	СТАНДАРДИ И ПОДЗАКОНСКИ АКТИ	5
	3.1. СТАНДАРДИ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ	5
	3.2. ПОДЗАКОНСКИ АКТИ.....	6
	3.3. ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2021. ГОДИНУ	6
IV	ТЕМАТСКИ ДИО	7
	4.1. АКРЕДИТАЦИЈА УСТАНОВА И СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА	7
	4.2. ПОСТУПЦИ ВАЊСКОГ ВРЕДНОВАЊА У СВРХУ ПОЧЕТНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ	14
	4.3. АЖУРИРАЊЕ ЛИСТА РЕЦЕНЗЕНАТА	14
	4.4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА, УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТИМА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	15
	4.5. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ КВАЛИФИКАЦИЈА	22
	4.6. РАД ОРГАНА И ТИЈЕЛА АГЕНЦИЈЕ	23
	4.7. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА.....	25
V	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ	27

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ АГЕНЦИЈЕ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА 2022. ГОДИНУ

I УВОД

Агенција за високо образовање Републике Српске је основана Одлуком Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-273/11 од 24.02.2011. године под називом ЈУ Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске. Законом о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске,¹ ЈУ Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске је трансформисана у Агенцију за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) као њен правни сљедбеник. У складу са Законом о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске и Статутом Агенције,² Агенција обавља послове:

- ♦ акредитације високошколских установа и студијских програма,
- ♦ вањског вредновања у сврху почетне акредитације,
- ♦ давања препоруке Министарству за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске за издавање дозволе за рад, односно одбијање захтјева за издавање дозволе за рад високошколској установи,
- ♦ утврђивања стандарда за почетну акредитацију и стандарда за акредитацију у складу са законом,
- ♦ тематског вредновања и аудита,
- ♦ професионалног признавања страних високошколских квалификација,
- ♦ повезивања и укључивања у међународна удружења и мреже које се баве осигурањем квалитета у систему високог образовања,
- ♦ вођења регистра акредитованих високошколских установа и студијских програма у Републици Српској,
- ♦ прикупљања и обраде података о систему високог образовања и другим системима с којима је високо образовање повезано,
- ♦ представљања Републике Српске на међународним конференцијама, скуповима, међународним организацијама и удружењима у оквиру своје надлежности и
- ♦ учешћа у међународним и домаћим пројектима из области обезбјеђење квалитета у високом образовању.

Извјештај о раду Агенције је сачињен у складу са Програмом рада Агенције за 2022. годину. Влада Републике Српске је на 163. сједници, одржаној 30.03.2022. године, дала сагласност на Програм рада Агенције за 2022. годину, број: 04/1-012-2- 1064/22 од 30.03.2022. године.

¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 67/20

² „Службени гласник Републике Српске“, број 103/20

II ЗАКОНОДАВНИ ДИО

Народна скупштина Републике Српске је на 22. редовној сједници одржаној 23. јуна 2022. године, размотрила и усвојила Нацрт закона о измјени и допуни Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске. Након одржане скупштинске расправе народни посланици су подржали предложени Нацрт закона о измјени и допуни Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске без примједби, приједлога и сугестија. Приједлог закона о измјени и допуни Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске је разматран и усвојен на Петој посебној сједници Народне скупштине Републике Српске одржаној 8.2.2023. године.

Разлози за доношење Закона о измјени и допуни Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске садржани су у потреби прецизнијег формулисања појединих одредби закона које се односе на моделе акредитације студијских програма, као и на увођења института жалбе у поступку професионалног признавања страних високошколских квалификација.

Законом о измјени и допуни Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске прописано је да се акредитација студијских програма спроводи коришћењем различитих механизма и модела обезбјеђења квалитета – рецензије, кластерске акредитације и појединачне акредитације, те да се акредитација студијских програма може спроводити у оквиру акредитације високошколске установе и/или као посебан поступак. Овако дефинисани различити модели акредитације обезбјеђују квалитетнији и сврсисходнији поступак вањског вредновања, јер омогућавају избор модела акредитације у зависности од научне области/поља, величине и врсте високошколске установе, односно студијског програма. Ово је посебно значајно с обзиром да се у складу са Законом о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске поступци акредитације за јавне високошколске установе финансирају из буџета Републике Српске, те да Агенција сачињава Годишњи план акредитације студијских програма, узимајући у обзир планове високошколских установа, расположивост стручњака из одређених научних области/поља и расположива финансијска средства.

Друга значајна измјена прописана Законом о измјени и допуни Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске односи се на поступак професионалног признавања страних високошколских квалификација и могућност да ималац квалификације уложи жалбу Управном одбору као другостепеном органу, што је усклађивање са одредбама Закона о општем управном поступку. Такође је предвиђено да висина накнаде трошкова поступка професионалног признавања и ослобађање од плаћања накнаде трошкова поступка буде прописана Правилником о одређивању висине накнада за пружање услуга из надлежности Агенције и врстама и начину расподјеле властитих прихода, који доноси Управни одбор Агенције, с обзиром да је ова накнада властити приход Агенције.

III СТАНДАРДИ И ПОДЗАКОНСКИ АКТИ

3.1. СТАНДАРДИ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ

Област обезбјеђења квалитета у високом образовању Републике Српске је регулисана Законом о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске³ (у даљем тексту: Закон). Рјешења у овом закону су у потпуности усклађена са Стандардима и смјерницама за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања (ESG),⁴ Законом о високом образовању Републике Српске⁵ и Оквирним законом о високом образовању у БиХ.⁶

Доношење Стандарда за акредитацију високошколских установа и студијских програма је надлежност Агенције која је прописана чл. 16. и 48. Закона. У извршавању ове надлежности Агенција је припремила два документа, Стандарде за акредитацију високошколских установа Републике Српске (у даљем тексту: Стандарди за акредитацију установа) и Стандарде за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија Републике Српске (у даљем тексту: Стандарди за акредитацију студијских програма). Ријеч је о комплексним документима који су припремани у складу са оквиром за обезбјеђење квалитета који је прописан ESG-ом, те Критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ (у даљем тексту: Критеријумима за акредитацију установа) и Критеријумима за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса у БиХ (у даљем тексту: Критеријумима за акредитацију студијских програма). Припреми наведених докумената претходила је детаљна анализа стандарда у високом образовању у земаљама региона и Европе. Нацрти наведених докумената су достављени високошколским установама с циљем провођења јавне расправе у академској заједници. Након обављене јавне расправе, Стандарди за акредитацију установа и Стандарди за акредитацију студијских програма су у мају 2022. године достављени Министарству за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) ради упућивања Савјету за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Савјет) на давање мишљења, у складу са Законом.

На 18. сједници одржаној 31.08.2022. године, Савјет је разматрао наведене документе и донио мишљење којим су Стандарди за акредитацију установа и Стандарди за акредитацију студијских програма позитивно оцијењени, уз одговарајуће препоруке. Након добијања позитивног мишљења Савјета и уз уважавање достављених препорука, Агенција је припремила коначну верзију ових докумената.

У складу са чланом 30. став 1. тачка 7. Закона, Управни одбор Агенције је на 38. сједници одржаној 31.10.2022. године разматрао и предложио Стандарде за акредитацију установа и Стандарде за акредитацију студијских програма, чиме су се стекли услови за доношење истих. Стандарди су истог дана ступили на снагу и објављени на интернет страници Агенције.

Стандарди за акредитацију установа садрже укупно 140 смјерница у оквиру десет стандарда. Због уважавања структуре Критеријума за акредитацију установа, поједини стандарди су

³ „Службени гласник Републике Српске“, број 67/20

⁴ Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area (ESG)

⁵ „Службени гласник Републике Српске“, број 67/20

⁶ „Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 59/07 и 59/09

подијељени на већи број захтјева стандарда, што се прије свега односи на стандарде који регулишу политику обезбјеђивања квалитета, наставно особље и ресурсе за учење и подршку студената. Стандарди за акредитацију студијских програма уважавају специфичности различитих научних области и поља у складу са Фраскати (Frascati) класификацијом и садрже укупно 159 смјерница у оквиру десет стандарда. Поједини стандарди имају комплексну структуру због уважавања Критеријума за акредитацију студијских програма, уз истовремено настојање да се кроз прецизно и јасно дефинисање захтјева стандарда обезбиједи што објективније и квалитетније вредновање различитих аспеката реализације студијских програма.

У складу са чланом 8. став 1. тачка 9. Закона, од Агенције за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ (у даљем тексту: ХЕА), је затражено мишљење о усклађености наведених стандарда са критеријумима за акредитацију. ХЕА је у децембру 2022. године доставила позитивно мишљење о усклађености Стандарда за акредитацију установа и Стандарда за акредитацију студијских програма са Критеријумима за акредитацију установа и Критеријумима за акредитацију студијских програма, респективно.

3.2. ПОДЗАКОНСКИ АКТИ

На основу члана 19. Закона донесен је *Правилник о вођењу регистра акредитованих високошколских установа* број: 1-02-2-6/22 од 21.01.2022. године који регулише нову надлежност Агенције у области вођења Регистра акредитованих високошколских установа. Овим правилником се прописује начин вођења, изглед и садржај Регистра, поступак уписа, исправке уписа, брисање из Регистра, те доступност информација о акредитованим високошколским установама.

Правилником о измјенама и допунама правилника о акредитацији високошколских установа и студијских програма број: 1-02-2-568/22 од 26.12.2022. године прецизније се дефинишу процедуре издавања рјешења, односно одбијања захтјева за акредитацију у случају када је окончању поступка акредитације претходило издавање писма очекивања.

У 2022. години донесени су сљедећи интерни правилници Агенције: Правилник о канцеларијском пословању Агенције (број: 1-02-2-4/22 од 21.01.2022. године), Правилник о измјенама правилника о платама, накнадама и другим примањима запослених (бр. 1-02-2-48/22 од 08.02.2022. године и 1-02-2-411/22 од 06.09.2022. године), Правилник о условима и начину коришћења путничког аутомобила (број: 1-02-2-140/22 од 22.03.2022. године), Правилник о накнади трошкова превоза код доласка на посао и повратка са посла (број: 1-02-2-398/22 од 29.08.2022. године), те Правилник о начину коришћења пословне платне картице Агенције (број: 1-02-2-139/22 од 29.08.2022. године).

3.3. ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2021. ГОДИНУ

У складу са чланом 43. став 1. Закона, Агенција има обавезу да Народној скупштини Републике Српске подноси извјештај о раду, најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину. Извјештај о раду са финансијским извјештајем Агенције за 2021. годину разматран је и усвојен на 22. редовној сједници Народне скупштине Републике Српске одржаној 5.7.2022. године.

IV ТЕМАТСКИ ДИО

4.1. АКРЕДИТАЦИЈА УСТАНОВА И СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

4.1.1. Нове пријаве за акредитацију

У 2022. години пет високошколских установа су поднијеле пријаве за акредитацију установе/студијских програма:

- ♦ Универзитет у Бањој Луци – кластерска акредитација 17 студијских програма:
 - студијски програми првог циклуса: Грађевинарство, Геодезија, Хемија, Геолошко инжењерство, Графичко инжењерство, Прехрамбене технологије и индустријске биотехнологије, Текстилно инжењерство, Хемијско инжењерство,
 - студијски програми другог циклуса: Геодезија, Грађевинарство, Архитектура, Хемија, Рударство, Графичко инжењерство, Прехрамбене технологије и индустријске биотехнологије, Текстилно инжењерство, Хемијско инжењерство
- ♦ Универзитет у Источном Сарајеву – кластерска акредитација 12 студијских програма:
 - студијски програми првог циклуса: Електроенергетика, Рачунарство и информатика, Аутоматика и електроника, Индустријски менаџмент, Индустријско инжењерство за енергетику,
 - студијски програми другог циклуса: Електроенергетика, Рачунарска техника и информатика, Аутоматика и електроника, Индустријски менаџмент, Индустријско инжењерство за енергетику, Хемијско инжењерство и технологија, Саобраћај
- ♦ Висока школа Ванја Лука College - студијски програм првог циклуса Графички дизајн и визуелне комуникације
- ♦ Висока пословно техничка школа Добој - установа и студијски програм Пословна економија-240 ECTS
- ♦ Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње - установа и студијски програми: Туризам - 180 ECTS, Хотелијерство - 180 ECTS и Пословна економија туристичке привреде - 240 ECTS

За наведене високошколске установе/студијске програме је завршен поступак провјере легитимности за приступ акредитацији код надлежних органа, Републичке управе за инспекцијске послове и Министарства, осим за студијске програме Универзитета у Бањој Луци за које је провјера легитимности у току. Провјера легитимности се спроводи с циљем утврђивања испуњености свих законом прописаних услова за обављање дјелатности високог образовања, а што представља предуслов за покретање поступка акредитације.

4.1.2. Провођење поступака акредитације

У 2022. години су настављени поступци (ре)акредитације за сљедеће високошколске установе/студијске програме:

- ♦ Високу школу за услужни бизнис, Источно Сарајево-Соколац (реакредитација и акредитација студијског програма),
- ♦ Високу школу за економију и информатику, Приједор (прва акредитација и акредитација студијског програма)
- ♦ Паневропски универзитет Апеирон, Бања Лука (реакредитација и акредитација студијских програма)
- ♦ Универзитет Слобомир П Бијељина (реакредитација и акредитација студијских програма)
- ♦ Високу школу „Колеџ козметологије и естетике“ Бања Лука (прва акредитација и акредитација студијског програма)
- ♦ Високу медицинску школу здравства Добој (прва акредитација и акредитација студијског програма)
- ♦ Високу школу за примијењене и правне науке „Прометеј“ Бања Лука (реакредитација и акредитација два студијска програма)
- ♦ Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент, Бања Лука (реакредитација установе и акредитација студијских програма)

За Високу школу за услужни бизнис Источно Сарајево-Соколац и студијски програм Економија и пословање, након добијања писма очекивања за установу и предметни студијски програм, у децембру 2021. године је обављена надзорна посјета с циљем утврђивања нивоа испуњености препорука датих од стране Комисије стручњака. Сачињени су извјештаји о додатном вањском вредновању установе, односно студијског програма и упућени на даље поступање у складу са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма (у даљем тескту: Правилник о акредитацији). Акредитацијско вијеће Агенције је на сједници одржаној 5. маја 2022. године разматрало Извјештај Комисије стручњака о додатном вањском вредновању и донијело Закључак којим је утврдило усклађеност поступка вањског вредновања са Критеријумима за акредитацију установа, Критеријумима за акредитацију студијских програма, Стандардима ESG и Правилником о акредитацији. У Закључку Акредитацијског вијећа, Агенција је задужена да, након годину дана од дана издавања рјешења о акредитацији, спроведе поступак тематског вредновања установе и студијског програма у дијелу који се односи на *Критеријум 2. Креирање и усвајање студијских програма и Критеријум 5. Људски ресурси.*

Висока школа за економију и информатику Приједор и студијски програм Јавна управа су у октобру 2021. године добили писмо очекивања. Надзорна посјета Комисије стручњака је обављена у новембру 2022. године, након чега су сачињени анекси извјештаја о вањском вредновању установе и студијског програма. Током израде извјештаја установа је два пута била предмет контроле од стране Републичке управе за инспекцијске послове - Просвјетне инспекције, о чему је Агенција обавијештена, а записници о извршеним контролама упућени Комисији стручњака с обзиром да је поступак вањског вредновања био у току. Коначне верзије анекса извјештаја је разматрало Акредитацијско вијеће Агенције на сједници одржаној 15.12.2022. године и донијело закључак којим је утврдило усклађеност поступка вањског вредновања Високе школе са Критеријумима за акредитацију установа, Критеријумима за акредитацију студијских програма, Стандардима ESG и Правилником о акредитацији.

Посјета Комисије стручњака **Паневропском универзитету Апеирон (установа и 16 студијских програма)** је реализована у марту 2022. године. Током израде извјештаја установа је два пута била предмет контроле од стране Републичке управе за инспекцијске послове - Просвјетне инспекције, о чему је Агенција обавијештена, а записници о извршеним контролама упућени Комисији стручњака с обзиром да је поступак вањског вредновања био у току. Коначне верзије извјештаја је разматрало Акредитацијско вијеће Агенције и 29.12.2022. године донијело закључак којим је утврдило усклађеност поступка вањског вредновања установе и студијских програма са Критеријумима за акредитацију установа, Критеријумима за акредитацију студијских програма, Стандардима ESG и Правилником о акредитацији.

Посјета Комисије стручњака **Универзитету Слобомир П Бијељина (установа и 13 студијских програма)** реализована је у априлу 2022. године. Коначни извјештаји Комисије стручњака су достављени Акредитацијском вијећу у мају 2022. године, те је донесен Закључак којим се утврђује усклађеност поступка вањског вредновања установе и студијских програма са Критеријумима за акредитацију установа, Критеријумима за акредитацију студијских програма, Стандардима ESG и Правилником о акредитацији.

Након завршеног управног надзора за **Високу школу „Колеџ козметологије и естетике“ Бања Лука** од стране Министарства у фебруару 2022. године, поступак вањског вредновања је настављен за установу и студијски програм Козметологија и естетика. Комисија стручњака је именована у јуну 2022. године, а посјета установи је обављена у октобру 2022. године. Сачињени су извјештаји о вањском вредновању високошколске установе и студијског програма и достављени Акредитацијском вијећу на разматрање.

Поступак управног надзора над **Високом медицинском школом здравства Добој** је завршен у фебруару 2022. године. У априлу 2022. године је именована Комисија стручњака, а посјета установи је обављена у јуну 2022. године. Након сачињавања извјештаја о вањском вредновању установе и студијског програма Здравствена њега – 180 ECTS, исти су достављени Акредитацијском вијећу на разматрање. Акредитацијско вијеће је 26.9.2022. године донијело закључак којим је утврдило усклађеност поступка вањског вредновања установе и студијског програма са Критеријумима за акредитацију установа, Критеријумима за акредитацију студијских програма, Стандардима ESG и Правилником о акредитацији. Поступак акредитације је окончан издавањем рјешења о исходу акредитације (видјети Поглавље 4.1.3).

Извјештај о извршеном управном надзору над **Високом школом за примијењене и правне науке „Прометеј“ Бања Лука** је достављен Агенцији у фебруару 2022. године. Комисија стручњака је именована у мају 2022. године, док је посјета Комисије стручњака установи/студијским програмима обављена у октобру 2022. године. Након посјете сачињени су извјештаји о вањском вредновању високошколске установе и два пријављена студијска програма (Пословна економија и Транспортно инжењерство). У току је разматрање извјештаја од стране Акредитацијског вијеће Агенције и усаглашавања коначних верзија извјештаја.

Након провјере легитимности установе и студијских програма за акредитацију, током 2022. године су завршене рецензије осам студијских програма првог и другог циклуса студија **Универзитета за пословни инжењеринг и менаџмент Бања Лука**, те је у току поступак именовања Комисије стручњака.

За установе/студијске програме који су поднијели захтјеве за акредитацију у 2022. години (видјети Поглавље 4.1.1), након претходне провјере легитимности установе/студијских програма за акредитацију, реализоване су сљедеће активности:

- ♦ У марту 2022. године именована је Комисија стручњака за вањско вредновање **кластера студијских програма из области инжењерства и технологије Универзитета у Источном Сарајеву**. У новембру 2022. године Комисија стручњака је обавила посјету факултетима Универзитета у Источном Сарајеву који су пријавили студијске програме за акредитацију. У току је израда извјештаја о вањском вредновању сваког појединачног студијског програма пријављеног за акредитацију.
- ♦ У новембру 2022. године је именована Комисија стручњака за **Високу пословно техничку школу Добој**.
- ♦ У децембру 2022. године је именована Комисија стручњака за **Високу школу за туризам и хотелијерство Требиње**.
- ♦ У децембру 2022. године је именована Комисија стручњака за акредитацију студијског програма **Графички дизајн на Високој школи Ванја Лука College**. Акредитација наведеног студијског програма ће се обавити по моделу појединачне акредитације.

4.1.3. Издавање рјешења о акредитацији и писама очекивања

Агенција је у складу са препорукама комисија стручњака, закључцима Акредитацијског вијећа те законским и подзаконским актима у области обезбјеђења квалитета, донијела три рјешења о акредитацији установа/студијских програма и то за:

- ♦ Слобомир П Универзитет и 13 студијских програма (јули 2022. године)
- ♦ Високу школу за услужни бизнис Источно Сарајево - Соколац и један студијски програм (август 2022. године)
- ♦ Високу медицинску школу здравства Добој и један студијски програм (децембар 2022. године)

Донесена су и два Допунска рјешења о акредитацији и то за:

- ♦ Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент, Бања Лука (октобар 2022. године)
и
- ♦ Високу пословно техничку школу Добој (октобар 2022. године)

У 2022. години није било издавања писма очекивања за установе/студијске програме. С обзиром да је Комисија стручњака у извјештају о акредитацији за једну установу дала препоруку о издавању писма очекивања за одређени број пријављених студијских програма на тој установи, писмо очекивања у овом случају ће бити издато у 2023. години, након провођења процедура предвиђених законским и подзаконским актима.

4.1.4. Статус акредитације високошколских установа у Републици Српској

У Табели 1. дат је преглед тренутног статуса⁷ акредитације и уписа у важеће регистре⁸ за све високошколске установе у Републици Српској и њихове акредитоване студијске програме. Високошколске установе које се налазе у поступку акредитације су у различитим фазама акредитације, што је детаљно објашњено у Поглављу 4.1.2. Извод из регистра високошколских установа Републике Српске је доступан на веб страници Агенције.⁹

Напомињемо да у складу са одредбама раније важећег закона у области високог образовања, акредитација није била обавезна и дозвола за рад (лиценца) се сматрала почетном акредитацијом. Законом о обезбјеђењу квалитета акредитација је, као поступак обезбјеђења квалитета заснован на самовредновању и оцјени независних стручњака ради потврде испуњавања услова за наставак обављања дјелатности, постала обавезујућа и прописано је да високошколске установе подлијежу периодичној акредитацији сваких пет година. У члану 49. став 3. наведеног закона је прописано да су високошколске установе које су стекле почетну акредитацију у складу са раније важећим законом којим се уређује област високог образовања, дужне да покрену поступак акредитације у року не дужем од двије године од дана ступања на снагу Закона о обезбјеђењу квалитета.

У тренутку ступања на снагу Закона о обезбјеђењу квалитета (јули 2020. године), само три високе школе су обављале дјелатност високог образовања на основу почетне акредитације и све три су поднијеле захтјеве за акредитацију у прописаном року. Поступци акредитације за наведене високошколске установе су у различитим фазама (видјети Поглавље 4.1.2 и Табелу 1).

⁷ Јануар 2023. године

⁸ Под важећим регистрима се подразумијевају Регистар високошколских установа и студијских програма Републике Српске који води Министарство, Државни регистар акредитованих високошколских установа који води Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ и евиденција високошколских установа које води Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања БиХ

⁹ <https://www.avors.org/index.php/sr/r-gis-r>

Ред. број	ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА	СТАТУС АКРЕДИТАЦИЈЕ
1	Универзитет у Бањој Луци	Акредитација високошколске установе и 16 студијских програма уписана у све важеће регистре. Установа је у 2022. години за акредитацију пријавила 17 студијских програма. Планирана је кластерска акредитација пријављених студијских програм, подјелом у два кластера, у складу са Годишњим планом акредитације студијских програма.
2	Универзитет у Источном Сарајеву	Акредитација високошколске установе и 12 студијских програма уписана у све важеће регистре. У завршној фази је кластерска акредитација 12 студијских програма из области инжењерства и технологије.
3	Независни универзитет Бања Лука	Акредитација високошколске установе и 5 студијских програма уписана у све важеће регистре
4	Универзитет за пословне студије Бања Лука	Акредитација високошколске установе уписана у све важеће регистре. У току је упис у регистар на нивоу БиХ 12 студијских програма првог и другог циклуса студија.
5	Висока школа Ванја Лука College	Акредитација високошколске установе и два студијска програма уписана у све важеће регистре. У току је акредитација једног пријављеног студијског програма по моделу појединачне акредитације
6	Универзитет Синергија Бијељина	Акредитација високошколске установе и осам студијских програма уписана у све важеће регистре
7	Висока школа за услужни бизнис Источно Сарајево - Соколац	Акредитација високошколске установе и студијског програма уписана у све важеће регистре (видјети Поглавље 4.1.2). Агенција задужена да спроведе тематско вредновање високошколске установе и студијског програма у дијеловима који се односе на критеријум Креирање и усвајање студијских програма и критеријум Људски ресурси, годину дана након издавања рјешења о акредитацији
8	Слобомир П Универзитет	Акредитација високошколске установе и 13 студијских програма уписани у све важеће регистре
9	Паневропски универзитет Апеирон, Бања Лука	Високошколска установа има важеће Допунско рјешење о акредитацији уписано у важеће регистре. Завршен поступак вањског вредновања установе и 16 студијских програма. У току је прибављање препоруке ХЕА (на основу мишљења Комисије стручњака) и издавање аката о исходу акредитације (видјети Поглавље 4.1.2)
10	Висока школа за примијењене и правне науке „Прометеј” Бања Лука	Високошколска установа има важеће Допунско рјешење о акредитацији уписано у важеће регистре. Завршен поступак вањског вредновања установе и два студијска програма. У току је разматрање извјештаја од стране Акредитацијског вијеће Агенције и усаглашавања коначних верзија извјештаја.

11	Висока пословно техничка школа Добој	Високошколска установа има важеће Допунско рјешење о акредитацији уписано у важеће регистре Установа је у поступку реакредитације. Именована је Комисија стручњака за поступак вањског вредновања високошколске установе и једног студијског програма.
12	Универзитет за пословни инжењеринг и менаџмент Бања Лука	Високошколска установа има важеће Допунско рјешење о акредитацији уписано у важеће регистре. Установа је у поступку реакредитације. Завршени су поступци рецензија осам студијских програма првог и другог циклуса студија и именована је Комисија стручњака за поступак вањског вредновања високошколске установе и пријављених студијских програма.
13	Висока школа за економију и информатику Приједор	Установа и један студијски програм се налазе у поступку вањског вредновања (видјети поглавље 4.1.2). Сачињени су коначни извјештаји о вањском вредновању установе и студијског програма, прибављене препоруке надлежних тијела/институција и у току је издавање акта о исходу акредитације. Установа обавља дјелатност високог образовања на основу почетне акредитације, у складу са раније важећим Законом о високом образовању и чланом 49. став 3. Закона о обезбјеђењу квалитета.
14	Универзитет „Бијељина“, Бијељина	Акредитација високошколске установе и пет студијских програма уписана у све важеће регистре
15	Висока медицинска школа Приједор	Акредитација високошколске установе и једног студијског програма уписана у све важеће регистре
16	Висока школа „Колеџ козметологије и естетике“ Бања Лука	Установа се налази у поступку вањског вредновања (видјети Поглавље 4.1.2). Сачињени су извјештаји о вањском вредновању високошколске установе и студијског програма и достављени Акредитацијском вијећу на разматрање. Установа обавља дјелатност високог образовања на основу почетне акредитације, у складу са раније важећим Законом о високом образовању и чланом 49. став 3. Закона о обезбјеђењу квалитета.
17	Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње	Установа се налази у поступку вањског вредновања (видјети Поглавље 4.1.1) Именована је Комисија стручњака за вањско вредновање установе и студијских програма. Установа обавља дјелатност високог образовања на основу почетне акредитације, у складу са раније важећим Законом о високом образовању и чланом 49. став 3. Закона о обезбјеђењу квалитета.
18	Висока медицинска школа здравства Добој	Високошколска установа и студијски програм акредитовани и уписани у све важеће регистре.

Табела 1. Статус акредитације високошколских установа

4.2. ПОСТУПЦИ ВАЊСКОГ ВРЕДНОВАЊА У СВРХУ ПОЧЕТНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ

У складу са административно-правним оквиром за поступке вањског вредновања високошколске установе и/или студијског програма у сврху почетне акредитације који је заокружен у 2021. години, у 2022. години проведени су први поступци почетне акредитације студијских програма и дате препоруке за издавање дозвола за рад истих. Поступци вањског вредновања у сврху почетне акредитације су проведени за два студијска програма:

- ♦ Синологија (први циклус) на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци и
- ♦ Географија (први циклус) на Природно-математичком факултету Универзитета у Бањој Луци.

На основу извјештаја и стручних мишљења Комисија рецензена, Агенција је за оба студијска програма дала Министарству препоруку за издавање дозволе за рад.

У 2022. години су започели поступци вањског вредновања у сврху почетне акредитације за три студијска програма на Универзитету у Бањој Луци:

- ♦ Хемија (трећи циклус) на Природно-математичком факултету,
- ♦ Безбједност и криминалистика (други циклус) на Факултету безбједносних наука и
- ♦ Инжењерство заштите животне средине (први циклус) на Рударском факултету у Приједору.

Проведени поступци вањског вредновања у сврху почетне акредитације су указали на потребу прилагођавања система вањског вредновања у неким специјалним случајевима (кратки циклус студија, једногодишњи мастер студиј, додавање нових модула у постојеће студијске програме). Прилагођене процедуре би требале бити поједностављене у односу на вањско вредновање потпуно нових студијских програма, што укључује и неопходност измена законских и подзаконских аката у области почетне акредитације.

4.3. АЖУРИРАЊЕ ЛИСТА РЕЦЕНЗЕНАТА

Агенција води Листу рецензена за вањско вредновање у високом образовању (Листа рецензена) која се у складу са Законом, користи у поступцима почетне акредитације и у поступцима рецензије студијских програма. Листа рецензена је отвореног типа, те рецензенти из реда академског особља, привреде и праксе и студената могу да се пријављују током цијеле године. Одлуком о начину формирања и структури Листе и критеријумима за избор стручњака на Листу рецензена дефинисани су критеријуми за сваку категорију рецензена, а пристигле пријаве разматра Управни одбор и на Листу уврштава рецензенте који испуњавају услове дефинисане наведеном одлуком.¹⁰

¹⁰ https://www.avors.org/images/lista_recenzenata/odluka_o_nacinu_formiranja_liste_recenzenata.pdf

Тренутно се на Листи рецензената налази 698 рецензената¹¹ и то:

Из реда академске заједнице 606:

- ♦ Природне науке – 82
- ♦ Инжењерство и технологија – 154
- ♦ Медицинске и здравствене науке – 57
- ♦ Пољопривредне науке – 19
- ♦ Друштвене науке – 224
- ♦ Хуманистичке науке – 70

Из реда студената: 53

Из реда привреде и праксе: 39

С обзиром на сталне и брзе флукуације рецензената, посебно у категорији студената, и на недостатак рецензената из одређених научних поља/ужих научних области у категорији академске заједнице, Агенција је анализирао могућности за превазилажење наведених недостатака и ангажовање признатих експерата у области вањског вредновања у поступцима акредитације. Иницирана су одређена рјешења кроз повезивање са другим сличним листама у региону, те споразуме о сарадњи са другим агенцијама у области обезбјеђења квалитета. Такође, повећавањем броја студијских програма који би били вредновани на енглеском језику отворила би се могућност ангажовања већег броја рецензената из система високог образовања који нису из истог говорног подручја и који нису традиционално повезани са системом високог образовања Републике Српске.

4.4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА, УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТИМА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

4.4.1. Активности у оквиру мрежа и асоцијација

- ♦ Мрежа агенција за осигурање квалитета у високом образовању Централне и Источне Европе (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education - CEENQA)

Агенција је пуноправни члан CEENQA од 2013. године. У периоду 2017- 2021. године Агенција је имала и свог представника у Извршном одбору CEENQA, док је представник Агенције у једном мандату обављала и дужност потпредседника CEENQA. Представници Агенције су током 2022. године учествовали на сљедећим састанцима представника агенција чланица CEENQA мреже:

- 19.01.2022. године одржан је састанак који је био посвећен питањима повјерења у поступцима вањског вредновања у агенцијама за акредитацију,
- састанак одржан 16.03.2022. године је био посвећен теми вањског вредновања докторских студија,
- 18.05.2022. године одржан је састанак посвећен питању улоге представника тржишта рада у обезбјеђењу квалитета високошколских установа,

¹¹ <https://www.avors.org/index.php/sr/lis-r-c-nz-n>

- на састанку одржаном 20.07.2022. године је, поред извјештаја предсједника и чланова одбора, разматрана тема обезбјеђења квалитета у високом образовању у ратним условима,
 - на састанку одржаном 16.11.2022. године је разматрана тема обезбјеђења квалитета дигиталног образовања.
- ♦ Европска асоцијација за обезбјеђење квалитета у високом образовању (European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA).

Агенција је придружени члан ENQA од 2018. године. Представници Агенције су током 2022. године учествовали на сљедећим састанцима ENQA:

- Генерална скупштина ENQA која је одржана путем Zoom апликације 28.04.2022. године. На Скупштини је разматран пријем нових чланица, како у пуном чланству тако и придружених чланица, те поступци вањског вредновања рада агенција.
 - Форум ENQA у Кардифу од 22-24. јуна 2022. године. Представнице Агенције су представиле пројекат рангирања високошколских установа у Републици Српској.
 - Агенција је учествовала у раду Генералне скупштине ENQA која је одржана 26- 29. октобра 2022. године у Стокхолму, Шведска. На скупштини је разговарано о глобалним перспективама у области обезбјеђења квалитета, уз учешће представника мрежа агенција у високом образовању из Африке, Југоисточне Азије и земаља Голфског залива. Закључено је да је потребно интензивирати сарадњу у области обезбјеђења квалитета у високом образовању између земаља Европе и земаља Африке и Азије. У току рада скупштине организоване су три радионице: о обезбјеђењу квалитета учења на даљину, везе између обезбјеђења квалитета и признавања страних високошколских исправа, као и радионица посвећена будућим перспективама Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања. Завршни дио рада скупштине посвећен је питањима улоге агенција за обезбјеђење квалитета у очувању академске честитости.
- ♦ Међународна мрежа агенција за обезбјеђење квалитета у високом образовању (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education - INQAANE)

Агенција је пуноправни члан INQAANE од 2015. године. Представници Агенције учествују у активностима мреже, те су од 06. до 09. јуна 2022. године пратили годишњу конференцију мреже путем Zoom апликације. Тема конференције је била дугорочна одрживост система вањских вредновања, као и рад агенција за обезбјеђење квалитета на унапређењу стандарда у области високог образовања.

4.4.2. Сарадња са другим агенцијама

Сарадња са ХЕА, која је остварена доласком новог руководства ХЕА у 2021. години, је настављена и унапређена током 2022. године. Убрзане су процедуре именовања комисија стручњака за вањско вредновање у поступку акредитације, издавања препорука за акредитацију и уписа у Регистар акредитованих установа које води ХЕА.

Радна групу за израду модела акредитације студијских програма, коју је ХЕА формирала у децембру 2021. године, је током 2022. године одржала десет састанака на којима су активно учествовали и представници Агенције. Агенција је Радној групи понудила на увид акта Агенције којима се регулише поступак акредитације студијских програма, будући да у Босни и Херцеговини једино Република Српска спроводи акредитацију студијских програма. Детаљно је представљен модел кластерске акредитације студијских програма, као и акредитација по моделу рецензије.

Настављена је сарадња са агенцијама са којима Агенција има потписане споразуме/меморандуме:

- ♦ Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ). Делегација НАТ-а је 5. октобра 2022. године посјетила Агенцију и на састанку је разговарано о процедурама за акредитацију високошколских установа и студијских програма, чланству у међународним асоцијацијама и мрежама, као и другим кључним активностима у раду двију агенција.
- ♦ Агенција за контролу и обезбјеђење квалитета високог образовања (АКОВКО), Црна Гора. Директор АКОВКО је 21. јула 2022. године посјетио Агенцију. Посјета је била пријатељске и консултативне природе и разговарало се о сарадњи и унапређењу рада двију агенција с обзиром на Меморандум о сарадњи који су двије агенције потписале у октобру 2020. године.
- ♦ Национална агенција за акредитацију у области образовања (НАА), Руска Федерација,
- ♦ Агенција за обезбјеђење квалитета и стратешки развој високог образовања Арагона (АСРУА), Шпанија
- ♦ Асоцијација за вредновање и акредитацију наставничких студијских програма из Турске (ЕПДАД)¹²
- ♦ Агенција за квалитет у високом образовању Каталоније (АQU),¹³ Шпанија

4.4.3. Пројекти

Агенција је партнер у пројекту *Образовање и запошљавање* који финансира Европска унија и који се реализује у периоду 2020-2022. године. Пројекат обухвата четири компоненте које се односе на различите аспекте свих система образовања у Босни и Херцеговини, те укључује све надлежне образовне власти. Агенција је предвиђена као један од кључних партнера у оквиру друге компоненте пројекта „Осигурање квалитета високог образовања“ која има за циљ развој стандарда квалификација и стандарда занимања, као и унапређење механизма препознавања неформалног и информалног образовања. Представник Агенције је и члан Управног одбора пројекта.

Европска комисија одобрила је у фебруару 2022. године финансирање пројекта *Подршка европским агенцијама за обезбјеђење квалитета у достизању ESG (Supporting European QA Agencies in meeting the ESG II - SEQA-ESG2 - 101061461 - GAP-101061461)* који координише ENQA.

¹² Association for Evaluation and Accreditation of Teacher Education Programs – EPDAD/ЕПДАД

¹³ Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya – AQU

Агенција за високо образовање Републике Српске једна је од пет агенција за обезбјеђење квалитета у високом образовању које ће заједно са ENQA бити партнери у пројекту који има за циљ да агенцијама пружи подршку у пуном достизању усклађености рада са захтјевима Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у Европском простору високог образовања.

У 2022. години реализоване су преостале активности у пројекту *Рангирања високошколских установа Републике Српске*:¹⁴

- ♦ завршетак дијела пројекта који се односи на библиометријски учинак,
- ♦ посјете факултетима/високим школама које нису реализоване у 2021. години,
- ♦ одређивање укупног броја бодова по свим скуповима критеријума,
- ♦ развој апликације за приказ резултата рангирања.

Основни циљ пројекта је унапређење система високог образовања Републике Српске. Рангирање се може посматрати као додатни механизам обезбјеђења квалитета у високом образовању који је комплементаран са постојећим моделима вањског вредновања високошколских установа и студијских програма у Републици Српској. Рангирањем је обухваћено 74 факултета са девет универзитета, те осам високих школа из Републике Српске. Рангирање је проведено од стране Експертског тима од четири члана (Босна и Херцеговина, Србија, Хрватска и Словенија), при чему су у рад тима били укључени и представници Агенције. Агенција је за потребе реализације дијела пројекта који се односи на мјерење научног учинка истраживача из Републике Српске, наконведеног поступка јавне набавке путем конкурентског позива, закључила уговор за услуге прикупљања и обраде библиометријских података са Центром за евалуацију у образовању и науци (ЦЕОН) из Београда.

У току реализације пројекта развијена је јединствена методологија рангирања високошколских установа која укључује вредновање три скупа критеријума: први скуп критеријума - научнонаставни процес, други скуп критеријума - научноистраживачки рад и трећи скуп критеријума - сарадња са привредом и друштвеном заједницом (трећа мисија високошколске установе - 3М). За сваки скуп критеријума дефинисани су подкритеријуми са провјерљивим и мјерљивим индикаторима и то: за први скуп критеријума 10 подкритеријума са 43 индикатора, за други скуп критеријума 9 подкритеријума са 34 индикатора и за трећи скуп критеријума 10 подкритеријума са 23 индикатора. Такође је усаглашена методологија провјере сваког од индикатора, која укључује: библиометријско рангирање факултета/високих школа, преглед web страница свих факултета/високих школа и посјете Експертског тима факултетима/високим школама.

Утврђен је максималан број од 100 бодова. За академске студијске програме је утврђена расподјела бодова: за први скуп критеријума 35 бодова, за други скуп критеријума 50 бодова и за трећи скуп критеријума 15 бодова. Мјерење научног учинка је инкорпорирано у други скуп критеријума, као подкритеријум који се вреднује са 35 бодова.

¹⁴ Агенција је од стране Комисије за борбу против негативних појава у високом образовању у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 14/21) на сједници одржаној 17. фебруара 2021. године задужена да припреми приједлог пројекта рангирања високошколских установа у Републици Српској. Достављени пројектни приједлог Комисија је разматрала и једногласно усвојила на сједници одржаној 18. марта 2021. године.

При дефинисању подкритеријума водило се рачуна и о специфичностима појединих научних области. Узимајући у обзир специфичности струковних студијских програма и услове за избор у наставно-умјетничка звања, тежински фактори у оквиру првог и другог скупа критеријума су прилагођени овој врсти студијских програма на следећи начин: први скуп критеријума 50 бодова, други скуп критеријума 35 бодова и трећи скуп критеријума 15 бодова. Мјерење научног учинка за струковне студијске програме и студијске програме из области умјетности се у оквиру другог скупа критеријума вреднује са 20 бодова.

Прикупљање и обрада библиометријских података је извршена од стране ЦЕОН-а, у складу са Уговором о набавци услуге закљученим између Агенције и ЦЕОН-а наконведеног поступка јавне набавке. Основу за мјерење библиометријског учинка је чинио модел ЦЕОН-а који је конципиран за потребе вредновања научних ентитета малих земаља у развоју (middle-income, catching-up, emerging economies/countries). Ријеч је о земљама чије универзитете није могуће вредновати у оквиру познатих система за рангирање (ARWU/„Шангајска листа“, THE WU Rankings, QS WU Rankings, Laiden Rankings итд.), због недовољне заступљености радова и цитата њихових истраживача у научним базама које ти системи користе као изворе за утврђивање учинка.¹⁵

Мјерење научног учинка је обухватило период од 2011. до 2020. године. Пројектом је дефинисано посматрање десетогодишњег периода не само због значаја података и праћења трендова за сваки ентитет рангирања и укупан систем високог образовања, већ и због недовољне научне продуктивности истраживача из Републике Српске која отежава адекватну статистичку обраду података и диференцијацију ентитета рангирања.

За мјерење научног учинка утврђени су следећи индикатори учинка: продуктивност изражена апсолутним бојем објављених радова, продуктивност изражена апсолутним бојем објављених фракција радова, утицајност радова изражена апсолутним бојем остварених цитата и утицајност радова изражена апсолутним бојем остварених цитатних фракција. Додатно су утврђени и „нормализовани показатељи“ продуктивности и утицајности: збирна продуктивност изражена бројем чланака пондерисаних коришћењем стандардне формуле ЦЕОН-а (P_n), збирна просјечна продуктивност по истраживачу изражена бројем чланака пондерисаних коришћењем стандардне формуле ЦЕОН-а (P_i), збирна утицајност изражена бројем цитата пондерисаних коришћењем стандардне формуле ЦЕОН-а (C_n), збирна просјечна утицајност по истраживачу изражена бројем цитата пондерисаних коришћењем стандардне формуле ЦЕОН-а (C_i).

За пондерисање чланака/цитата коришћени су следећи тежински фактори: у међународном часопису - 5 бодова, у регионалном часопису - 3 бода и у националном часопису - 2 бода.¹⁶

¹⁵ Одабир и дефинисање индикатора учинка, као и укупна методологија вредновања научног учинка, изведени су из опште доктрине евалуативне библиометрије, Принципа евалуације науке у малим земљама у развоју и транзицији (МЗРТ) ЦЕОН-а и релевантних смјерница водећих регулаторних међународних институција, садржаних у документима: The San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA), Leiden Manifesto for Research Metrics и Berlin Principles on Ranking of Higher Education Institutions.

¹⁶ Такође су утврђени и „релативни показатељи“ учинка: релативни цитатни индекс - број цитата по чланку (C/P), као и годишњи индикатор раста продуктивности (P_{y+}).

Као извори за мјерење научне продуктивности коришћене су сљедеће глобалне и регионалне цитатне базе:

- ♦ међународна база Web of Science Core Collection: SCI, SSCI, A&HCI and Conference Proceedigs која обухвата 24.200 научних часописа,
- ♦ регионална база SouthEast European Science Advanced through Evaluation (SEESAmE) са 500 часописа,
- ♦ регионална база SCI Index Plus са 520 часописа,
- ♦ узорак од 25 националних часописа у Републици Српској.¹⁷

Након прикупљања и обраде података утврђени су подаци о научном учинку: за обе димензије учинка (продуктивност изражена бројем објављених радова и фракција радова и утицајност радова изражена бројем остварених цитата и цитатних фракција) и за три нивоа изврсноности часописа из којих су подаци преузети (глобални, регионални и национални ниво). Варијаблама су након генерисања сирових резултата за обе димензије учинка и сва три нивоа изврсноности, у договору Агенције и ЦЕОН-а, додијељени одређени тежински фактори.¹⁸

Обједињени резултат библиометријског учинка обухвата обе димензије, продуктивност и утицајност. Утврђен је као „композитни скор четири нормализована индикатора“. Сва четири индикатора су претходно трансформисана на скалу перцентиала. Приликом израчунавања композиционог скорa као просечног перцентиала, употребљени су следећи тежински фактори (пондери): Рп - тежински фактор 2, Ри - тежински фактор 1, Цп - тежински фактор 3, Ци - тежински фактор 2. Резултат је затим изражен у бодовима добијеним трансформацијом на скалу у распону који одговара првом скупу критеријума, како би учествовао са истом тежином (35 бодова) у свеукупном рангирању ентитета. Узета је реална горња граница на том скупу критеријума, 21 бод, на основу корелације између библиометријског учинка и првог скупа критеријума која износи 0,64. Доња граница је присилно одређена као нулта, како би се избегао артефакт да факултети нултог библиометријског учина имају неки ненулти број бодова.

Три члана Експертског тима су извршила прелиминарно бодовање сваког ентитета рангирања по свим подкритеријумима/индикаторима, осим подкритеријума библиометријског учинка, за који је био задужен ЦЕОН. Бодовање је извршено на основу детаљне анализе интернет страница факултета и високих школа која ја обављена у два наврата, те након посјета сваком факултету/високој школи.

Укупан број бодова за поједини ентитет рангирања је одређен као збир бодова по сваком скупу критеријума. За овакав начин одређивања укупног броја бодова постоји статистичко оправдање, пошто су све корелације међу резултатима на четири скупа критеријума позитивне и високе (варирају у распону од 0,56 до 0,95), при чему корелације између библиометријског учинка и првог, другог и трећег скупа критеријума износе 0,64, 0,64 и 0,56 респективно.

¹⁷ Попис од 25 часописа који се издају у Републици Српској селектован је у складу са критеријумима из пројекта рангирања.

¹⁸ Тежински фактори су одређени арбитарно. Проистичу из општег става да је цитираност важнија компонента од продуктивности и да је број објављених чланака под одређеном афилијацијом важнији од тог броја, израженог просечно по истраживачу.

4.4.4. Учешће на научним скуповима, обукама и радионицама

Представници Агенције су 26. октобра 2022. године учествовали у раду научне конференције под називом *Нове перспективе глобалног образовања, истраживања и иновација* коју је организовао Универзитет „Luigi Gurakuqi“ из Скадра на којој је представљен научни рад на тему „Развој и примјена комплексног модела рангирања високошколских установа у Републици Српској“.

Представници Агенције су учествовали на сљедећим обукама/радионицама:

- ♦ Мађарски одбор за акредитацију организовао је 16. фебруара 2022. године вебинар на којем је представљен *DEQAR систем (The Database of Quality Assurance Results)*, односно базе података о резултатима осигурања квалитета¹⁹
- ♦ Вебинар одржан 3. марта 2022. године *Равноправност и једнакост у обезбјеђењу квалитета у високом образовању* је организован од стране Агенције за обезбјеђење квалитета и акредитацију Аустрије. Вебинар је био посвећен питањима родне равноправности, али и равноправности по свим другим основама, које укључују и националну и вјерску опредељеност, те једнакости за особе са инвалидитетима.
- ♦ Вебинар одржан 28. априла 2022. године у организацији UNESCO-а се бавио темом прекограничног обезбјеђења квалитета у високом образовању.
- ♦ Вебинар у организацији ENQA од 27. септембра 2022. године је био посвећен вањском вредновању микрокреденцијала.
- ♦ Обука за енергетске менаџере јавних институција, установа и предузећа у надлежности јединица локалних самоуправа и министарства Републике Српске, одржана у децембру 2022. године.

4.4.5. Сарадња са институцијама и тијелима у области високог образовања

Представници Агенције су редовно присуствовали сједницама Савјета и Ректорске конференције Републике Српске (РКРС) и информисали чланове ових тијела о актуелним дешавањима у области акредитације. Представници Агенције учествују у Радној групи за израду Приједлога стратегије развоја Министарства за период 2022-2028. године која је одржала двије радионице и два састанка у периоду јануар - мај 2022. године.

Агенција континуирано учествује у раду Одбора за стабилизацију и придруживање, Пододбора за иновације, информационо друштво и социјалну политику између ЕУ и БиХ, као и у припремама редовних годишњих извјештаја о напретку БиХ у процесу европских интеграција у дијелу који се односи на обезбјеђење квалитета у високом образовању.

¹⁹ <https://www.eqar.eu/about/projects/deqar-project/about-deqar>

4.5. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Од оснивања у септембру 2021. године, Центар за информисање и признавање страних високошколских квалификација (Центар) је извршавао послове и задатке из своје надлежности, а првенствено послове признавања страних високошколских квалификација. У 2022. години запримљено је 95 захтјева за признавање страних високошколских квалификација и издато 81 рјешење о признавању. У поређењу са 17 захтјева за признавање страних високошколских квалификација и 13 рјешења о признавању издатих за период од четири мјесеца рада у 2021. години, може се уочити тренд повећања броја захтјева за признавање у 2022. години.

У Табели 2 представљен је пресјек броја захтјева за признавање страних високошколских квалификација и издатих рјешења према државама. Највећи број захтјева - 37%, се односио на квалификације стечене у Србији, затим у Италији - 12% , Аустрији - 7% и Црној Гори - 6%.

ДРЖАВА	БРОЈ ЗАХТЈЕВА	БРОЈ РЈЕШЕЊА
Аустралија	4	4
Аустрија	7	6
Белгија	1	1
Црна Гора	6	6
Данска	1	1
Француска	1	1
Хрватска	4	3
Италија	11	7
Јордан	1	1
Канада	2	2
Руска Федерација	7	5
САД	4	2
Сјеверна Македонија	1	1
Словенија	2	2
Србија	35	32
Швајцарска	2	2
Шведска	1	1
Турска	2	2
Уједињено Краљевство	2	2
Шпанија	1	0

Табела 2. Преглед захтјева за признавање и издатих рјешења

Један од најважнијих резултата рада Центра у претходној години је остваривање сарадње са Агенцијом за квалификације Републике Србије у дијелу који се односи на провјеру вјеродостојности високошколских квалификација из Републике Србије. Од јула 2022. године провјера вјеродостојности високошколских квалификација из Србије се реализује у директној комуникацији са Агенцијом за квалификације Србије, што је значајно олакшало и убрзало поступке признавања ових високошколских квалификација.

Агенција је пратила смјернице у области признавања страних високошколских квалификација и настојала да обезбиједи присуство Републике Српске у свим важним активностима које се реализују у БиХ и иностранству. У јуну 2022. године представница Центра присуствовала је округлом столу *Признавање неформалног образовања и информалног учења у БиХ* који је организован у Сарајеву у склопу ИПА пројекта *Образовање за запошљавање*. Такође, представница Центра присуствовала је и конференцији *Високо образовање – трендови и иновације* одржаној у Мостару у октобру 2022. године у организацији Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања (ЦИП-а) и ИПА пројекта *Образовање за запошљавање*.

4.6. РАД ОРГАНА И ТИЈЕЛА АГЕНЦИЈЕ

4.6.1. Управни одбор

Управни одбор је орган управљања Агенцијом чије су надлежности прописане чланом 30. Закона. Управни одбор има пет чланова: три представника академске заједнице Републике Српске, једног представника привреде и праксе и једног представника студената.

Чланови Управни одбор Агенције су:

- ♦ из реда академске заједнице:
 1. проф. др Маријана Каповић Соломун, предсједник Управног одбора
 2. проф. др Дејан Бокоњић, члан и
 3. доц. др Нина Сајић, члан ²⁰
- ♦ из реда привреде и праксе: Тамара Симић, дипломирани економиста, члан и
- ♦ представник студената: Василије Чабаркапа, члан.²¹

Управни одбор Агенције је у 2022. години одржао 4 (четири) редовне сједнице и 4 (четири) електронске сједнице.

²⁰ Члан Управног одбора Агенције из реда академске заједнице проф. др Невенко Врањеш који је обављао и функцију предсједника Управног одбора Агенције, на свој захтјев а због преласка на нову дужност (Омбудсмен за људска права Босне и Херцеговине из реда српског народа), је на 187. сједници Владе Републике Српске одржаној 21.9.2022. године, разријешен чланства у Управном Одбору Агенције. На истој сједници за члана Управног одбора из реда академске заједнице је именована доц. др Нина Сајић.

²¹ Представник студената је именован Рјешењем број: 04/1-012-2-3996/22 на 192. сједници Владе Републике Српске, одржаној дана 27.10.2022. године

4.6.2. Акредитацијско вијеће

Акредитацијско вијеће Агенције је стручно и савјетодавно тијело које у складу са чланом 37. Закона врши контролу процеса вредновања у смислу обезбјеђења интегритета унутрашњег система квалитета Агенције. Вијеће има пет чланова и то: два представника академске заједнице РС/БиХ, два представника академске заједнице из иностранства и једног студента. Чланови Акредитацијског вијећа су:

1. Проф. др Петар Марић, Електротехнички факултет Универзитета у Бањој Луци, члан из академске заједнице из Републике Српске
2. Проф. др Михајло Марковић, Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци, члан из академске заједнице из Републике Српске
3. Проф. др Јелена Кочовић, Економски факултет Универзитета у Београду, бивши директор Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ), члан из академске заједнице из иностранства,
4. Проф. др Борут Косец, Природно-технички факултет Универзитета у Љубљани, члан из академске заједнице из иностранства,
5. Тања Елез, студент IV године Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци.²²

Акредитацијско вијеће Агенције је у 2022. години одржало 17 сједница на којима је донесено девет закључака о усклађености поступака вањског вредновања са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма Агенције, ESG-ом, Критеријумима за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ те Критеријумима за акредитацију студијских програма у Републици Српској и БиХ. Закључци се односе на поступке вањског вредновања за:

- ♦ Високу школу за услужни бизнис Источно Сарајево, Соколац и један студијски програм – анекси извјештаја
- ♦ Слобомир П Универзитет, Бијељина и седам студијских програма првог циклуса и шест студијских програма другог циклуса студија,
- ♦ Студијски програм Синологија на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци – почетна акредитација,
- ♦ Високу медицинску школу здравства Добој и један студијски програм,
- ♦ Студијски програм Географија на Природно-математичком факултету Универзитета у Бањој Луци – почетна акредитација,
- ♦ Паневропски универзитет Апеирон и 11 студијских програма,
- ♦ Високу школу за економију и информатику Приједор и један студијски програм – анекси извјештаја,
- ♦ Високу школу за примијењене и правне науке „Прометеј“ и два студијска програма,

²² Представник студената је именован Одлуком о измјени и допуни Одлуке о именовању Акредитацијског вијећа број: 1-02-1-479-4/22 од 31.10.2022. године

- ♦ Студијски програм Безбједност на Факултету безбједносних наука Универзитета у Бањој Луци – почетна акредитација.

Остале сједнице Акредитацијског вијећа су се односиле на изјашњавање о приједлозима комисија стручњака, измјенама приједлога комисија стручњака и осталим питањима која се тичу тока поступака акредитације.

4.6.3. Комитет за жалбе и приговоре

У складу са чланом 28. Закона, Комитет за жалбе и приговоре (у даљем тексту: Комитет) је независно тијело Агенције које разматра приговоре високошколских установа изјављене у току трајања поступка вањског вредновања, те доноси мишљење о утемељености приговора, на основу којег Управни одбор доноси коначну одлуку по приговору. Уколико је на рјешење Агенције изјављена жалба, Комитет утврђује да ли је жалба допуштена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица и доноси мишљење на основу којег Управни одбор доноси коначну одлуку против које се може покренути управни спор пред надлежним судом.

У складу са Статутом Агенције, Комитет има три члана: два представника академске заједнице, од којих је бар један стручњак из области права, и једног представника студената. Чланове Комитета из реда академске заједнице именује Управни одбор, након спроведеног поступка јавне конкуренције, док члана Комитета из реда студената Управни одбор именује на приједлог Уније студената Републике Српске.

Чланови Комитета за жалбе и приговоре су:

1. Проф. др Валерија Шаула, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци
2. Доц. др Сања Голијанин, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву,
3. Никола Буловић, студент другог циклуса, Универзитет у Бањој Луци.²³

Комитет је у 2022. години одржао једну редовну сједницу на којој је разматрана жалба Високе школе за економију и информатику из Приједора на Закључак Агенције за високо образовање Републике Српске бр. 01/02-04-2-232-1/22 од 18.05.2022. године о привременој обустави поступка акредитације.

4.7. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

У складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Агенцији, послови и радни задаци из дјелатности Агенције су у 2022. години организовани у оквиру сљедећих организационих јединица:

- ♦ Сектор за почетну акредитацију,
- ♦ Сектор за акредитацију и међународну сарадњу,
- ♦ Сектор за опште послове и

²³ Управни одбор Агенције је на 28. редовној сједници одржаној 7.7.2021. године, усвојио Одлуку о именовану чланова Комитета за жалбе и приговоре

- ♦ Центар за информисање и признавање страних високошколских квалификација - унутрашња организациона јединица.

У Агенцији је у 2022. године, поред директора, било запослено 9 (девет) радника са којима је закључен уговор о раду на неодређено вријеме. Поред стално запослених радника, Агенција је у 2022. години за потребе обављања послова и задатака из свог дјелокруга рада, ангажовала и једног радника на одређено вријеме до повратка раднице са породилског одсуства.

СТАТУС		СТРУЧНА СПРЕМА		ПОЛ	
Статус запослених	Број запослених	Стручна спрема запослених	Број запослених	Жене (број запослених)	Мушкарци (број запослених)
Именована лица	1	Доктор наука	1	1	
Запослени на неодређено вријеме	9	Доктор наука	1		1
		Магистар/мастер	3	2	1
		Висока стручна спрема	5	3	2
Запослени на одређено вријеме	1	Магистар/мастер	1	1	
УКУПНО	11		11	7	4

Табела 3. Структура запослених у Агенцији у 2022. години

Агенција је током 2022. године редовно информисала јавност о актуелностима у области акредитације. Редовно је ажурирана интернет страница Агенције на којој су објављиване информације о свим важнијим догађајима и активности Агенције.

У информационом систему Агенције је у 2022. години компетиран регистар високошколских установа у Републици Српској кроз унос свих активних студијских програма који се изводе на високошколским установама у Републици Српској. Такође је извршено сврставања факултета/високих школа у научне области/поља у складу са Правилником о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима. Извршена је надоградња модула информационог система Агенције везаног за почетну акредитацију којим се постиже комплетирање поступка почетне акредитације у онлајн форми. Омогућен је рад комисије рецензената у информационом систему и извоз података у Microsoft апликације, што олакшава комплетирање завршног извјештаја. Такође, на административном нивоу модула је омогућено праћење рада комисије рецензената од стране Агенције.

V ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ АГЕНЦИЈЕ ЗА 2022. ГОДИНУ					
Конто	Назив конта	План/ребаланс	Средства из буџета за 2021.	Извршење	Разлика
1	2	3	4	5	6=3+4-5
411100	Расходи за бруто плате запослених	382.000,00		380.804,00	1.196,00
411200	Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада	8.000,00		5.889,00	2.111,00
411300	Расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата	6.800,00		2.078,00	4.722,00
411400	Расходи за отпремнине и једнократне помоћи (бруто)	8.000,00		7.041,00	959,00
411000	Расходи за лична примања запослених	404.800,00		395.812,00	8.988,00
412100	Расходи по основу закупа	34.600,00		34.283,00	317,00
412200	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	23.100,00		16.934,00	6.166,00
412300	Расходи за режијски материјал	2.000,00		1.700,00	300,00
412500	Расходи за текуће одржавање	4.000,00		335,00	3.665,00
412600	Расходи по основу путовања и смјештаја	7.400,00		6.793,00	607,00
412700	Расходи за стручне услуге	6.200,00		6.125,00	75,00
412900	Расходи за стручно усавршавање запослених	0,00		0,00	0,00
412900	Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа	136.700,00		134.123,00	2.577,00

412900	Расходи по основу репрезентације	11.550,00		11.541,00	9,00
412900	Расходи по основу пореза, доприноса и непореских накнада на терет послодавца	2.800,00		2.752,00	48,00
412900	Расходи по основу доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида	850,00		818,00	32,00
412900	Остали непоменути расходи	8.820,00	35.145,00	43.904,00	61,00
412000	<i>Расходи по основу коришћења роба и услуга</i>	238.020,00	35.145,00	259.308,00	13.857,00
511300	Издаци за набавку постројења и опреме	49.740,00		49.490,00	250,00
511700	Издаци за нематеријалну производну имовину	0,00		0,00	0,00
511000	<i>Издаци за производну сталну имовину</i>	49.740,00		49.490,00	250,00
516100	<i>Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и слично</i>	1.000,00		755,00	245,00
638100	Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти	24.180,00		24.014,00	166,00
638000	<i>Остали издаци из трансакција између или унутар других јединица власти</i>	24.180,00		24.014,00	166,00
		717.740,00	35.145,00	729.379,00	23.506,00

Директор

Проф. др Биљана Војводић